

Értelmező közlemény az Izrael által 1967 júniusa óta megszállt területekről származó áruk eredetmegjelöléséről

(2015/C 375/05)

1. A nemzetközi joggal összhangban az Európai Unió nem ismeri el Izrael fennhatóságát az Izrael által 1967 júniusa óta megszállva tartott területek, nevezetesen a Golán-fennsík, a Gázai övezet és a Kelet-Jeruzsálemet is magába foglaló Ciszjordánia fölött, és e területeket az izraeli jog szerinti státusuktól függetlenül ⁽¹⁾ nem tekinti Izrael területe részének ⁽²⁾. Az Unió egyértelművé tette, hogy a közel-keleti békefolyamat felei által elfogadott határmódosításokon kívül az 1967 előtti határok semmiféle módosítását nem ismeri el ⁽³⁾.
2. A termékek eredetmegjelölésére vonatkozó uniós jognak az Izrael által megszállt területekről származó termékekre való alkalmazásával kapcsolatosan több tagállam illetékes hatósága fogadott el közleményeket és útmutatókat. A fogyasztók, gazdasági szereplők és nemzeti hatóságok ténylegesen igénylik, hogy a termékek eredetmegjelölésével foglalkozó, meglévő uniós jognak az Izrael által megszállt területekről származó termékekre való alkalmazása terén világos szabályok érvényesüljenek ⁽⁴⁾. További cél, hogy biztosítsuk az Unió azon állásfoglalásainak és kötelezettségvállalásainak tiszteletben tartását, amelyek a nemzetközi joggal összhangban az Izrael által 1967 júniusa óta megszállt területeken gyakorolt izraeli fennhatóság el nem ismerésére vonatkoznak. E közlemény célja továbbá a nyitott és zökkenőmentes kereskedelem fenntartása; a közlemény nem akadályozza a kereskedelmi forgalmat és nem értelmezendő ilyenként.
3. Ez a közlemény nem hoz létre új jogalkotási szabályokat. Míg e közlemény a vonatkozó uniós jog Bizottság általi értelmezését tükrözi, a vonatkozó szabályok végrehajtása továbbra is elsősorban a tagállamok felelőssége marad. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, miközben a tagállamok megőrzik a szankciókkal kapcsolatos döntési jogukat, ügyelniük kell arra, hogy az uniós jog megsértését hatékony, arányos és visszatartó módon szankcionálják ⁽⁵⁾. E tagállami kötelezettség teljesítéséről a Szerződések őreként a Bizottság szükség esetén kötelezettségzegési eljárás útján gondoskodik. Ez a közlemény nem sérti az uniós jog által meghatározott egyéb követelményeket és a Bíróság által adott esetleges értelmezést.

⁽¹⁾ Az izraeli jogban Kelet-Jeruzsálem és a Golán-fennsík Izrael Államhoz csatolt terület, míg Ciszjordániára „területek”-ként hivatkoznak.

⁽²⁾ Lásd a C-386/08. sz. Brita-ügyben hozott ítélet (EBHT 2010., I-1289. o.) 47. és 53. pontját.

⁽³⁾ Lásd egyebek mellett a Külügyek Tanácsának 2012. május 14-i, 2012. december 10-i és 2014. november 17-i következtetéseit a közel-keleti békefolyamatról.

⁽⁴⁾ Az uniós jognak megfelelő származási információk mibenlétére vonatkozó, ezen közleményben foglalt értelmezés a jelenleg hatályos rendelkezésekhez hasonló tartalmú és ezen közlemény által lefedett bármely jövőbeli rendelkezésre alkalmazandó.

⁽⁵⁾ Lásd egyebek mellett a 68/88. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet (EBHT 1989., 2965. o.) 23. és 24. pontját, a C-326/88. sz. Hansen-ügyben hozott ítélet (EBHT 1990., I-2911. o.) 17. pontját, a C-387-/02., C-391/02. és C-403/02. sz., Berlusconi és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 2005., I-3565. o.) 65. pontját.

4. A termékek kötelező eredetmegjelöléséről számos uniós jogszabály rendelkezik. E követelmény gyakran a „származási ország” megjelölésére vonatkozik ⁽⁶⁾, más esetekben, például az élelmiszerek esetében, egyéb kifejezéseket (pl. „eredet helye”) alkalmaz az uniós jog ⁽⁷⁾. Főszabály szerint az élelmiszerek származási országának meghatározása a vámügyi jogszabályokban megállapított nempreferenciális uniós származási szabályokon alapul ⁽⁸⁾, a vonatkozó uniós jog eltérő egyedi rendelkezéseire is figyelemmel.
5. Ha a szóban forgó termék eredetmegjelölését kifejezetten megköveteli az uniós jog vonatkozó rendelkezése, annak pontosnak kell lennie, és az nem tévesztheti meg a fogyasztót.
6. Ha nem kötelező az eredetmegjelölés, és arra önkéntes alapon sor kerül, a tájékoztatásnak pontosnak kell lennie, és az nem tévesztheti meg a fogyasztót ⁽⁹⁾.
7. Mivel a Golán-fennsík és Ciszjordánia (Kelet-Jeruzsálemet is beleértve) ⁽¹⁰⁾ a nemzetközi jog szerint nem része Izrael területének, a „product from Israel” (Izraelből származó termék) megjelölés ⁽¹¹⁾ az e területekről származó termékek esetében pontatlannak és a hivatkozott jogszabályok értelmében megtévesztőnek tekintendő.
8. Amennyiben az eredetmegjelölés kötelező, olyan másik kifejezést kell használni, amely figyelembe veszi e területek szokásos elnevezését.
9. A Palesztinából származó ⁽¹²⁾, nem a telepekről eredő termékek esetében a „product from the West Bank (Palestinian product)” („Ciszjordániából származó termék [palesztin termék]”) ⁽¹³⁾ „product from Gaza” („Gázából származó termék”) vagy „product from Palestine” („Palesztinából származó termék”) lehet a nemzetközi gyakorlatnak megfelelő és a földrajzi eredet tekintetében nem megtévesztő megjelölés.

⁽⁶⁾ Lásd például: a **kozmetikai termékek** esetében a kozmetikai termékekről szóló, 2009. november 30-i 1223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontját (HL L 342., 2009.12.22., 59. o.); a **friss gyümölcs és zöldség** esetében a mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.) és az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL L 157., 2011.6.15., 1. o.) 6. cikkét és I. melléklete A. részének 4. pontját; a **halak** esetében a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU rendelet (HL L 354., 2013.12.28., 1. o.) 38. cikkét; a **bor** esetében az 1308/2013/EU rendelet 119. cikke (1) bekezdésének e) pontját és a 479/2008/EK tanácsi rendeletnek a bizonyos borászati termékekre vonatkozó oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések, hagyományos kifejezések, valamint e termékek címkézése és kiszerelése tekintetében történő végrehajtására vonatkozó egyes részletes szabályok megállapításáról szóló, 2009. július 14-i 607/2009/EK bizottsági rendelet 55. cikkét; a **méz** esetében a mézről szóló, 2001. december 20-i 2001/110/EK tanácsi irányelv (HL L 10., 2002.1.12., 47. o.) 2. cikkének (4) bekezdését; az **olívaolaj** esetében: az olívaolajra vonatkozó forgalmazási előírásokról szóló 2012. január 13-i 29/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL L 12., 2012.1.14., 14. o.) 4. cikkét; a **marha- és borjúhús** esetében: a szarvasmarhák azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2000. július 17-i 1760/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 204., 2000.8.11., 1. o.) 13–15. cikkét; a **harmadik országokból származó, előre csomagolt baromfi** esetében a baromfira vonatkozó egyes forgalmazási előírások tekintetében az 1234/2007/EK tanácsi rendelet végrehajtási szabályainak meghatározásáról szóló, 2008. június 16-i 543/2008/EK bizottsági rendelet (HL L 157., 2008.6.17., 46. o.) 5. cikkét; a **friss, hűtött és fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfi** esetében a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.) XI. melléklete és az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak a friss, hűtött vagy fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfi hús származási országára vagy eredete helyének feltüntetése tekintetében történő megállapításáról szóló, 2013. december 13-i 1337/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL L 335., 2013.12.14., 19. o.) 5–8. cikke.

⁽⁷⁾ Az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének g) pontja és 26. cikke.

⁽⁸⁾ Az 1169/2011/EU rendelet (33) preambulumbekzdése és 2. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁹⁾ A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL L 149., 2005.6.11., 22. o.) 6. cikkének (1) bekezdése, amely valamely gyakorlatot megtévesztővé tehető elemek között említi a „földrajzi vagy kereskedelmi eredet”-et is.

⁽¹⁰⁾ 2005 óta a gázai övezetben nincs izraeli telep.

⁽¹¹⁾ Vagy ehhez hasonló kifejezések – kontextustól függő – használata, úgy mint „originating in” (származó), „product of” (gyártott) vagy „made in” (készült).

⁽¹²⁾ Ez a megjelölés nem tekintendő a Palesztin Állam elismerésének és nem sérti a tagállamok e kérdésben elfoglalt egyedi álláspontját.

⁽¹³⁾ Szükség esetén Kelet-Jeruzsálem is megemlíthető.

10. A Ciszjordániából vagy a Golán-fennsíkról származó, a telepekről eredő termékek esetében nem elfogadható mindössze a „product from the Golan Heights” („a Golán-fennsíkról származó termék”) vagy a „product from the West Bank” („Ciszjordániából származó termék”) megjelölés használata. Jóllehet e megjelölések jelzik a termék eredetének tágabb körzetét vagy területét, azon kiegészítő földrajzi információ elhagyása, hogy a termék az izraeli telepekről származik, megtéveszti a fogyasztót a termék valódi eredete tekintetében. Ilyen esetekben az „Israeli settlement” („izraeli telep”) vagy ennek megfelelő kifejezést is alkalmazni kell (például zárójelben). Ennek megfelelően például a „product from the Golan Heights (Israeli settlement)” („a Golán-fennsíkról [izraeli telep] származó termék”) vagy a „product from the West Bank (Israeli settlement)” („Ciszjordániából [izraeli telep] származó termék”) megjelölés használható.

11. Az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályokkal összhangban az eredetmegjelölés mindazonáltal kötelezővé válik, amennyiben ezen információ elmaradása az élelmiszerek esetében megtévesztené a fogyasztót a termék valódi eredete tekintetében⁽¹⁴⁾, minden más termék esetében pedig az átlagfogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges jelentős információ elmaradását okozná, és ezáltal – a körülményektől függően – ténylegesen vagy valószínűsíthetően ahhoz vezetne, hogy az átlagfogyasztó olyan ügyleti döntést hoz, amelyet egyébként nem hozott volna meg⁽¹⁵⁾. Ilyen esetekben az előző pont példái releváns példák.

12. A gazdasági szereplők számára különböző formákban állnak rendelkezésre a származásra vonatkozó információk⁽¹⁶⁾. A termékek származására vonatkozó információ sok esetben a vámokmányokban lelhető fel. Amennyiben behozatalkor a termék preferenciális elbánásban részesül, azt a preferenciális származást igazoló, Izrael⁽¹⁷⁾ vagy a palesztin hatóságok⁽¹⁸⁾ által kibocsátott bizonyítéknak kell kísérnie. Más dokumentumok, így számlák, szállítólevelek és fuvarokmányok is tartalmazhatják a termék származására vonatkozó információt. Amennyiben a kísérő okmányokban nem áll rendelkezésre az információ, a gazdasági szereplők közvetlenül a szállítóhoz vagy az importőrhez fordulhatnak a származásra vonatkozó információért.

⁽¹⁴⁾ Az 1169/2011/EU rendelet 26. cikke (2) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése.

⁽¹⁵⁾ A 2005/29/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdése.

⁽¹⁶⁾ Az élelmiszerek esetében lásd például a kiskereskedők és szállítói közötti viszony tekintetében az 1169/2011/EU rendelet 8. cikkét.

⁽¹⁷⁾ Erről lásd: Közlemény importőrök részére – Árubehozatal Izraelből az EU-ba (HL C 232., 2012.8.3., 5. o.)

⁽¹⁸⁾ Számos Ciszjordániából, a Gázai övezetből és Kelet-Jeruzsálemből származó termék az 1997. február 24-én Brüsszelben aláírt, az egyrészről az Európai Közösség, másrészről Ciszjordánia és a Gázai övezet Palesztin Nemzeti Hatósága képviselőjében a Palesztin Felszabadítási Szervezet (PFSZ) közötti kereskedelemről és együttműködésről szóló euromediterrán ideiglenes társulási megállapodás (HL L 187., 1997.7.16., 3. o.) hatálya alá tartozik.